

Jordi Coca reviu la figura de Christa Leem, 'striper' i musa de la Barcelona dels setanta

Publica 'La nit de les papallones' (Premi Sant Joan Caixa Sabadell 2009, Edicions 62)

'Christa Leem va revolucionar el music hall, i aquesta novel·la és un homenatge que li faig', diu l'escriptor [Jordi Coca](#), que amb 'La nit de les papallones' reviu la figura de la 'striper' que els anys setanta va ser musa d'un grup de creadors, amb [Joan Brossa](#) al capdavant. (Podeu recordar-la o descobrir-la en aquest [vídeo](#), on fa el famós número de 'La camisa' o en aquest [altre](#), on interpreta un número escrit, dirigit i enregistrat per Brossa).

'La Christa per al music hall va ser com el [Carles Santos](#) per a la música clàssica, diu Coca, va suposar una revolució. La Christa Leem els anys setanta va fer una revolució estètica i moral. Però passa que la seva vida professional va ser molt efímera, perquè per causa de les drogues es va haver de retirar. El 1982 [va estrenar](#) a la Cúpula Venus el seu últim espectacle. Després va desaparèixer. Van passar vint anys de silenci. I no vaig tornar a sentir-ne a parlar fins que vaig saber que s'havia mort.'

Un llibre inèdit sobre el Molino

Què feia Jordi Coca (Barcelona, 1947) a primers dels setanta, quan tenia poc més de vint anys? 'Doncs havia començat a treballar a l'Institut del Teatre, des del desembre del 1970. M'interessava el music hall. L'afició em venia dels meus pares, que de ben petit em duïen a les sessions de cinema doble amb 'varietés', al Versalles per exemple, que quedava a prop de casa. Després, vaig anar descobrint el món de la nit, dels cabarets... pel meu compte. I a principis dels setanta vaig conèixer la Christa, que actuava al Barcelona de Noche del carrer de les Tàpies. Em va fer una gran impressió. N'hi vaig parlar al Brossa, el vaig portar a veure-la, i ell s'hi va fer molt amic. Amb tot això, cap al 1974, el director teatral Joan Castells, el fotògraf Joan Foncuberta i jo mateix vam decidir fer un llibre sobre el Molino. Al final no va acabar sortint, perquè no vam trobar editor, però aquest projecte va generar un material important de fotografies, entrevistes, dibuixos... i sobretot un munt de records. Durant un any vam anar al Molino quatre cops per setmana. És clar, em vaig impregnar d'aquell ambient i me'n va quedar un record molt viu de com havia anat tot allò. La Christa ja treballava llavors al Molino, però encara no era 'vedette'.'

I malgrat tenir una gran història sense final feliç, i malgrat conèixer molt bé també la sucosa dècada dels setanta, perquè és la seva, Jordi Coca no s'ha decidit fins ara a escriure sobre els setanta i sobre la Christa. Diu: 'L'única novel·la que havia situat a la dècada dels setanta era 'Dies maravillosos'. És una història sobre els anys de la transició, entre el 1971 i el 1979, però passa en una ciutat de la Catalunya interior. En canvi, 'La nit de les papallones' té un altre interès: el de mostrar que la transició no només va ser política, sinó també estètica i moral. La primera part dels setanta era una olla a pressió, i la Rambla, abans del 76, era la bomba atòmica.'

Continua: 'La novel·la m'apareix en dos temps: El primer, quan la Rosa Regàs, ja fa anys, recopilant relats sobre Barcelona per un llibre, em va demanar si en tenia algun. Llavors vaig escriure 'El joc etern', que parlava de l'ambient del Molino i vaig construir l'alter ego de la Christa, que es deia Shirley. A partir de llavors, vaig començar a donar voltes sobre el tema, però per una raó o per una altra, la història no sortia, fins que vaig trobar el què: el narrador seria un periodista que, des de la indiferència i la col·laboració amb la premsa franquista, relataria la relació que va tenir amb la Christa.'

El mecanisme de la versemblança

Coca ficciona la vida de Christa Leem. Però la novel·la porta inevitablement el lector a submergir-se en la dècada dels setanta, amb els seus locals nocturns i amb personatges la majoria dels quals van existir. Aquesta barreja de realitat i de ficció crea una gran ambigüïtat. Coca ho sap i reconeix que és buscada i sap que possiblement hi haurà gent que donarà per bona, verídica, la història inventada per ell de l'artista.

'L'època és real i el personatge en sentit general també. A més, hi apareixen molts locals i personatges que per suposat van existir. Però, a partir d'aquí, el detall me l'invento tot. M'invento la vida de la Christa, per això li he canviat el nom i és la Carla, la protagonista de 'La nit de les papallones'. M'invento com assaja, com actua, la relació que té amb diversos homes, la feina i la personalitat de la seva mare... És una novel·la inventada a partir d'aquest nucli inicial que era ella, i, en cap cas, es un 'biopic' de la Christa Leem. Aquesta ambigüïtat és un mecanisme, un recurs, que fa que el personatge resulti versemblant.'

Posar en circulació el nom de la Christa Leem

'M'agradaria que la novel·la tornés a posar en circulació el nom de la Christa Leem i posar-lo en valor. Que es conegui la importància que va tenir pel music hall, perquè el que ella va fer és únic.'

Però, per què Christa Leem va revolucionar el music hall? Què tenia aquesta stripper que els seus números anaven més enllà de l'estreaptease i seduïen artistes i la convertien en la seva musa? En el llibre el narrador descriu la primera vegada que la veu actuar: 'Vaig quedar fascinat. (...) mai res m'havia semblat tan intens, de format tan senzill i alhora tan potent com aquella noia. Allò

transmetia una força nova, en certa manera ingènua, i de fet era com si ballés únicament per a si mateixa, com si la sorprenguéssim en la intimitat i, per tant, oferia alguna cosa que anava més enllà del fet de despullar-se.'

Coca explica a VilaWeb: 'Quan hi ha art és que hi ha veritat. I quan hi ha veritat la pornografia es converteix en una altra cosa. Alhora, qualsevol cosa que no tingui veritat acaba essent pornogràfic, encara que no tingui res a veure amb el sexe. Ella no feia estrear-se, feia una altra cosa.'

M. S.

21 octubre 2009

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)